

Tranzicija: Letjeti zelenije, letjeti skuplje

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 25 Listopad 2021 12:55
Objavljeno: Ponedjeljak, 25 Listopad 2021 12:55

Kolosalna ulaganja u dekarbonizaciju zračnog prometa povećat će cijene avionskih karata i putovanje zrakoplovom moglo bi ponovno postati sport rezerviran za bogate.

Zračni prijevoznici diljem svijeta obvezuju se na postizanje ugljične neutralnosti do 2050., europski plan da se do 2030. emisije CO₂ srežu za 55 posto i oporezivanje kerozina donose neviđene pritiske na sektor.

Neviđena će biti i cijena takve transformacije.

Međunarodna udruga za zračni prijevoz (IATA) koja okuplja 82 posto prijevoza kroz svojih 290 aviokompanija članica, ocjenjuje da je tranzicija "golemi tehnološki izazov" koji će stajati do 1550 milijarda dolara do 2050. godine.

Trebat će ulagati u najnovije zrakoplove koji će biti ekonomičniji od sadašnje flote, koji će voziti zahvaljujući novim energentima poput vodika što ga Airbus planira uvesti serijski 2035. godine.

U to ulaze i održiva zračna goriva (sustainable aviation fuels, SAF), koje Europska unija želi učiniti postupno obveznima.

Goriva čini danas između 20 i 30 posto troškova zračnih kompanija. No SAF goriva su "tri put skuplja od korištenog ulja, pet puta skuplja od biomase, pet do deset puta skuplja od sintetičkih goriva", kaže francuski dužnosnik iz ministarstva prometa Jean-Baptiste Djebbari.

"Da bi SAF postao jeftiniji njegova proizvodnja mora postati masovna", objašnjava.

Zbog toga će energetske i ekološke tranzicije morati financirati ne samo avioprijevoznici ili energetičari, već čitavi lanci proizvodnje, uključujući klijente, kažu stručnjaci.

Kratkoročno, treba očekivati rast cijena aviokarakata, kaže Djebbari.

Zaduženi do grla

Zračni prijevoz bio je nekada povlastica bogatih ("jet set") no postupno se demokratizirao za šire slojeve iako valja imati na umu da je iz zračnog prijevoza isključeno između 90 i 95 posto svjetske populacije.

U 1970. godini obavljeno je 310 milijuna putovanja avionom, a 2019. godine 4,4 milijarde, prema podacima Svjetske banke.

Unatoč aktualnoj krizi izazvanoj pandemijom IATA računa da će 2050. broj putovanja zrakoplovom iznositi 10 milijarda.

Cijena zračnog prometa pala je za 96 posto od 1950. godine, zbog uvođenja mlaznih putničkih zrakoplova 60-ih te zbog liberalizacije sektora u Sjedinjenim Državama 1978.

Cijene su padale i zahvaljujući novim tehnologijama i snažnoj konkurenciji.

Tranzicija: Letjeti zelenije, letjeti skuplje

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 25 Listopad 2021 12:55

Objavljeno: Ponedjeljak, 25 Listopad 2021 12:55

Danas kompanije muku muče da se podignu na noge nakon šoka izazvanog pandemijom koja ih je zadužila do grla.

Njihovi kapaciteti, osim u SAD-u i dalje su veći od potražnje zbog čega cijene karata pokazuju tenedenciju opadanju.

Međutim, svijet se obvezuje "ozeleniti" zračni promet, a to neće skupo stajati.

"Kapacitet našeg sektora da postigne te ciljeve naš je najveći izazov", ponajprije u financiranju, rekao je Pauls Calitis, generalni direktor niskobudžetnog latvijskog zračnog prijevoznika na nedavnom simpoziju u Bruxellesu.

Operatori su sada financijski slabi, a novac treba odnekud prikupiti pa "Naplatiti rast troškova klijentu i nije tako loša ideja", zaključuje Bertrand Mouly-Aigrot, generalni direktor Archery Strategy Consulting. (Hina)

